

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง การเพิ่มประสิทธิภาพเพื่อเตรียมความพร้อม
เจ้าของอาคารในการเผชิญเหตุเพลิงไหม้ในพื้นที่
รับผิดชอบสถานีดับเพลิงหัวหมาก

จัดทำโดย นายพัทธนันท์ ชูดวง
ตำแหน่ง เจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยชำนาญการ
สังกัด สถานีดับเพลิงหัวหมาก กองปฏิบัติการดับเพลิง ๒
สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารมหานครระดับต้น รุ่นที่ ๑๙
สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗

๑. เรื่อง การเพิ่มประสิทธิภาพเพื่อเตรียมความพร้อมของเจ้าของอาคารในการเผชิญเหตุเพลิงไหม้ในพื้นที่รับผิดชอบสถานดับเพลิงหัวหมาก

๒. หลักการและเหตุผล

อัคคีภัย เป็นภัยที่ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างใหญ่หลวงทั้งต่อชีวิตและทรัพย์สิน เป็นอุบัติเหตุที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้โดยสมบูรณ์ เพราะบางครั้งก็อาจเกิดจากเหตุสุดวิสัย เช่น ไฟฟ้าลัดวงจร แต่จากเหตุการณ์เพลิงไหม้หลายๆ กรณี มูลเหตุที่แท้จริงของเพลิงไหม้มักเกิดจากความประมาท การใช้อาคารเพื่อกิจกรรมผิดประเภท การไม่ดูแลรักษาอาคารและส่วนประกอบของอาคาร คือปล่อยให้สายไฟฟ้าเสื่อมสภาพจนเกิดไฟฟ้าลัดวงจร การไม่ดูแลระบบดับเพลิงในอาคารต่างๆ ทำให้ระบบดับเพลิงใช้การไม่ได้

การเกิดอัคคีภัยของอาคารมีส่วนสัมพันธ์กับการเพิ่มจำนวนของอาคารในกรุงเทพมหานครอันเนื่องมาจากการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ มูลเหตุที่สนับสนุนให้เกิดอัคคีภัยของอาคารได้แก่ การฝ่าฝืนกฎหมายที่ใช้ควบคุมการก่อสร้างอาคาร การที่กฎหมายไม่สามารถบังคับใช้ได้ตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ทำให้การป้องกันอัคคีภัยของอาคารลดประสิทธิภาพลง และในขณะเดียวกันการที่อาคารขาดอุปกรณ์ป้องกันอัคคีภัยของอาคาร ทำให้ปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดอัคคีภัยของอาคารมีมากขึ้น

กรุงเทพมหานคร เป็นศูนย์กลางความเจริญทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การบริหาร และการบริการด้านต่างๆ และยังได้ขยายตัวเมืองออกไปโดยรอบ ทำให้มีประชากรอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น นอกจากนี้ยังมีประชากรแฝงที่ไม่มีชื่ออยู่ในทะเบียนราษฎรเข้ามาอาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและยังมีประชากรต่างจังหวัดที่เดินทางมาทำงานแบบไป – กลับ ทำให้ยากต่อการควบคุมและแก้ไขปัญหาต่างๆ ซึ่งรวมทั้งเรื่องสาธารณภัย ก็เป็นปัญหาที่ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของชาวกรุงเทพมหานคร ผู้บริหารกรุงเทพมหานครได้กำหนดนโยบายด้านความปลอดภัยซึ่งเป็นหนึ่งในนโยบายหลักของการบริหารราชการกรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการดำรงสถานะความเป็นเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน และมุ่งเน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการคิดและแก้ไขปัญหาาร่วมกันกับกรุงเทพมหานคร

สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๖ โดยได้รับโอนภารกิจด้านการดับเพลิงและกู้ภัยจากกองบังคับการตำรวจดับเพลิง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ นับตั้งแต่รับโอนภารกิจมา สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้มุ่งมั่นดูแลชีวิตและทรัพย์สินของชาวกรุงเทพมหานคร โดยมี

พันธกิจ ลดความเสี่ยงและความเสียหายจากสาธารณภัยในทุกรูปแบบภายใต้วิสัยทัศน์ จะเป็นองค์กรชั้นนำด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เพื่อเสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและของรัฐในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวสอดคล้องกับแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ๑๒ ปี ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๕๙) ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนากรุงเทพมหานครให้เป็นมหานครแห่งคุณภาพชีวิตที่ดีและมีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาความปลอดภัยและความความเป็นระเบียบเรียบร้อยของเมือง

กลยุทธ์หลัก

๔.๕.๔ เพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

๔.๕.๕ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

สถานีดับเพลิงหัวหมาก เป็นหน่วยงานของกรุงเทพมหานครมีหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเพื่อเสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินทั้งของประชาชนและของรัฐ ในเขตพื้นที่เขตบางกะปิ เขตวังทองหลาง สะพานสูง และเขตสวนหลวง โดย ปัจจุบันมีอาคารเกิดขึ้นมากมายซึ่งใช้เป็นที่พักอาศัย สำนักงานหรือประกอบธุรกิจต่างๆ โดยถ้าเกิดอัคคีภัยขึ้นจะทำให้เกิดความเสียหายเป็นจำนวนมาก อีกทั้งการเข้าระงับเหตุจากอัคคีภัยก็ทำได้ยาก การจัดทำแผนเผชิญเหตุป้องกันอัคคีภัยในอาคาร จึงเป็นทางเลือกหนึ่งเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้เกิดความปลอดภัย รวมทั้งเป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน เจ้าของผู้ครอบครองอาคารให้ทราบถึงข้อกฎหมาย ข้อปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความปลอดภัยกับอาคาร

๓. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการเตรียมความพร้อมการป้องกันระงับอัคคีภัยและการดำเนินการช่วยเหลือกรณีเกิดอัคคีภัยได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

๒. เพื่อให้ประชาชน เจ้าของ ผู้ครอบครองอาคาร เกิดความตื่นตัวตระหนักถึงอันตรายจากอัคคีภัยรวมทั้งเป็นการเสริมสร้างความปลอดภัย ลดการสูญเสียในชีวิตและทรัพย์สิน

๓. เพื่อพัฒนาและยกระดับทักษะความรู้ด้านการป้องกัน ระงับอัคคีภัย ให้แก่เจ้าของผู้ครอบครองอาคาร

๔. เพื่อให้ผู้ผ่านการฝึกอบรมสามารถนำความรู้ต่างๆ ที่ได้รับไปใช้ในการป้องกัน ระงับอัคคีภัย รวมทั้งคอยสอดส่อง ดูแล ระงับภัย และแจ้งข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ให้กับทางราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๔. เป้าหมาย

จัดทำแผนอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการเผชิญเหตุเพลิงไหม้ในอาคารให้กับประชาชนเจ้าของ ผู้ครอบครองอาคารจำนวน ๑๖๐ อาคาร เจ้าหน้าที่ส่วนอื่นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเช่น อาสาสมัคร อปพร เทศกิจ จำนวน ๔๐ คน โดยแบ่งการอบรมเป็น ๔ รุ่นๆ ละ ๕๐ คน ภายในระยะเวลา ๙ เดือน

๕. ปัจจัยความสำเร็จ

การดำเนินงานของสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานครที่ผ่านมาเป็นการทำงานเชิงรับเป็นส่วนมากโดยเป็นการรอเหตุ ถึงแม้ว่าจะช่วยบรรเทาผลกระทบที่เกิดจากอัคคีภัยได้แต่ก็ยังไม่เพียงพอโดยจะเห็นว่ายังมีการสูญเสียทั้งต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนจากอัคคีภัย ซึ่งอาจเกิดจากหลายปัจจัยเช่น ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจและไม่ตระหนักในการป้องกันและระงับเหตุเพลิงไหม้ อาคารไม่มีแผนการระงับเหตุเพลิงไหม้ ขาดการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนกับกรุงเทพมหานครอย่างต่อเนื่อง กำลังเจ้าหน้าที่มีไม่เพียงพอในการทำงานด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

สิ่งที่จะทำให้การพัฒนาทักษะด้านการป้องกัน ระงับอัคคีภัยของประชาชน เจ้าของ ผู้ครอบครองอาคาร เพื่อลดผลกระทบจากเพลิงไหม้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีนั้น ประกอบด้วย

๑. ประชาชนผู้เป็นเจ้าของ ผู้ครอบครองอาคารให้การมีส่วนร่วม
๒. เจ้าหน้าที่มีส่วนร่วมเช่น โยธาเขต เจ้าหน้าที่เทศกิจ
๓. อาสาสมัคร อปพร. อาสาสมัครนิติ
๔. วิทยากร
๕. การได้รับการสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรอย่างเพียงพอ

๕.๑ การวิเคราะห์

เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวและบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ อาจใช้หลักการวิเคราะห์ด้วย SWOT Analysis ซึ่งคือการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรคขององค์กรโดยวิเคราะห์ทั้งจากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกองค์กร เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางกลยุทธ์ให้มีความเหมาะสมกับการทำงาน สามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้

๕.๑.๑ จุดแข็ง (Strength)

จุดแข็งที่เป็นปัจจัยภายในอันเป็นข้อดีที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในองค์กรของหน่วยงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของกรุงเทพมหานครในด้านการป้องกันระงับอัคคีภัย ได้แก่

- จุดแข็งด้านนโยบาย กล่าวคือ กรุงเทพมหานครได้มีนโยบายที่ให้ความสำคัญกับความปลอดภัย โดยกำหนดให้เป็นมหานครแห่งความปลอดภัยและคุณภาพชีวิต
- จุดแข็งด้านงบประมาณ กล่าวคือการมีงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรเพียงพอต่อการดำเนินงานต่างๆ เพื่อพัฒนาและจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการป้องกันระงับอัคคีภัย
- จุดแข็งด้านทรัพยากรบุคคล สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยมีพนักงานดับเพลิงที่มีความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ มีทักษะประสบการณ์ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ มีความกระตือรือร้น มีความมานะพยายามในการแก้ปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ มีบ้านพักอยู่ในบริเวณสถานีดับเพลิงสามารถเรียกระดมพลมาปฏิบัติหน้าที่ได้ทันที และสามารถเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์จริงให้กับผู้เข้ารับการอบรมได้
- จุดแข็งด้านวัสดุอุปกรณ์ สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยมีรถและอุปกรณ์ในการดับเพลิงจำนวนมากซึ่งเพียงพอกับการปฏิบัติหน้าที่

๕.๑.๒ จุดอ่อน (Weakness)

- พนักงานดับเพลิงจำนวนไม่เพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่ซึ่งต้องเตรียมพร้อมตลอด ๒๔ ชั่วโมง
 - พนักงานดับเพลิงของสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเคยชินกับการทำงานเชิงรับคือการรอเหตุ อาจมีทัศนคติว่าเป็นการเพิ่มภาระ เพิ่มงาน ซึ่งอาจไม่ได้รับการร่วมมือในการทำงานเท่าที่ควร
 - พนักงานดับเพลิงส่วนหนึ่งที่มีความรู้ความสามารถโอนย้ายกลับภูมิลำเนาเดิมต่างจังหวัดหรือหน่วยงานอื่น
 - พนักงานดับเพลิงขาดขวัญกำลังใจในการทำงาน ไม่มีการเบิกค่าทำการนอกเวลา เพราะการทำงานบางครั้งต้องทำงานเกินกว่า ๘ ชั่วโมง
 - การปฏิบัติงานต้องเข้าเวรเป็นผลัดหมุนเวียนกันตลอด ๒๔ ชั่วโมงทำให้วันหยุดไม่ตรงกับวันหยุดทั่วไป
 - พนักงานดับเพลิงมีภารกิจที่รับผิดชอบหลายด้านที่ต้องปฏิบัติ เช่น การรักษาความปลอดภัยบุคคลสำคัญ และสถานที่สำคัญต่างๆ จับสัตว์เลื้อยคลาน กำจัดรังต่อ ช่วยเหลือสุนัข แมว
 - รถและอุปกรณ์ดับเพลิงจำเป็นต้องใช้เจ้าหน้าที่ที่มีความชำนาญเฉพาะด้าน
 - พนักงานดับเพลิงบางคนมีอายุมากเกินไป สุขภาพไม่ดี ทำให้ไม่สามารถทำงานหนักได้
 - สภาพรถและอุปกรณ์ดับเพลิงได้ผ่านการใช้งานมาเป็นเวลานาน ทำให้บางส่วนอยู่ในสภาพชำรุดไม่สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
 - ไม่ได้รับงบประมาณในการจัดกิจกรรม
 - อุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลมีไม่เพียงพอกับเจ้าหน้าที่
 - อุปกรณ์บางอย่างไม่มีความจำเป็นในการใช้งาน
 - การปฏิบัติงานของอาสาสมัครต่างๆ ในเขตพื้นที่ไม่มีเอกภาพในการบังคับบัญชา ทำให้เกิดความสับสนในการระงับเหตุ

- สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ยังขาดบุคลากร ผู้เชี่ยวชาญ วัสดุอุปกรณ์ในการกู้ภัยด้านสารเคมีและวัตถุอันตราย กรณีเกิดเหตุจำเป็นต้องขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น
- สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ไม่มีศูนย์ฝึกดับเพลิงและกู้ภัยสำหรับพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน

๕.๑.๓ โอกาส (Opportunity)

- ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นผู้อำนวยความสะดวกกรุงเทพมหานครตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.๒๕๕๐ มีอำนาจหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตกรุงเทพมหานคร มีหน้าที่ในการวางแผนกำลังคน อุปกรณ์และวางแผนเพื่อเตรียมพร้อมในการป้องกันบรรเทาฟื้นฟูสาธารณภัย
- ประชาชน เจ้าของ ผู้ครอบครองอาคารเป็นผู้ได้รับการช่วยเหลือเมื่อเกิดอัคคีภัย เป็นผู้มีความตระหนักถึงภัยอันตรายและมีความพร้อมที่จะให้ความร่วมมือในการป้องกันและระงับอัคคีภัย
- สำนักงานเขตพื้นที่รับผิดชอบ จัดให้มีการประชุมชี้แจงข้อราชการกับประชาชน คณะกรรมการชุมชน ผู้ประกอบการ ทุกเดือน ทำให้มีโอกาสดูแลปัญหาพร้อมกับสำนักงานเขตและประชาชน
- สำนักงานเขตพื้นที่รับผิดชอบให้การสนับสนุนโดยจัดรถน้ำร่วมในการระงับเหตุเพลิงไหม้
- สำนักงานเขตพื้นที่รับผิดชอบจัดให้มีการตรวจสอบอาคาร โดยได้ให้เจ้าหน้าที่ดับเพลิงร่วมตรวจสอบด้วย
- อาสาสมัคร มูลนิธิ ในพื้นที่รับผิดชอบให้ความร่วมมือในการระงับเหตุเพลิงไหม้
- ระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัย สามารถประยุกต์ใช้ในการป้องกันระงับอัคคีภัย
- มีเครือข่ายในการแจ้งเหตุหลายช่องทางที่สะดวกรวดเร็ว เช่น จส.๑๐๐ สวพ.๙๑ โทร.๑๙๙ โทร.๑๙๑
- กรุงเทพมหานครมุ่งส่งเสริมความเข้มแข็งของประชาชน ชุมชน เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินโดยสนับสนุนให้มีระบบการป้องกันอุบัติภัยและสนับสนุนให้มีส่วนร่วมของประชาชน

๕.๑.๔ อุปสรรค (Threat)

- ประชาชน เจ้าของ ผู้ครอบครองอาคาร ยังมีทัศนคติที่ไม่ดีกับเจ้าหน้าที่ บางครั้งอาจไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร
- ประชาชน เจ้าของ ผู้ครอบครองอาคาร ไม่มีความรู้ความเข้าใจกฎหมายควบคุมอาคารทำให้มีการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้อง
- ประชาชน เจ้าของ ผู้ครอบครองอาคาร ยังไม่ตระหนักถึงอันตรายจากอัคคีภัยทำให้ไม่มีการปรับปรุงแก้ไข

- ประชาชน เจ้าของ ผู้ครอบครองอาคาร ไม่มีความรู้ความเข้าใจ การทำงานระบบ ป้องกันอัคคีภัยในอาคาร ทำให้ไม่มีการทดสอบ การบำรุงรักษา ระบบที่มีอยู่จึงชำรุดเสียหายใช้การไม่ได้
- ประชาชน เจ้าของ ผู้ครอบครองอาคาร ไม่มีเวลาให้กับการทำกิจกรรม เพราะต้องไปประกอบอาชีพ
- ประชาชน เจ้าของ ผู้ครอบครองอาคาร มีความขัดแย้งกัน และไม่ให้ความร่วมมือ
- งบประมาณในการปรับปรุง แก้ไข ระบบป้องกันอัคคีภัยค่อนข้างสูง ทำให้เจ้าของ ผู้ครอบครองอาคาร ยังไม่สามารถปรับปรุง แก้ไข หรือติดตั้งเพื่อให้เกิดความปลอดภัย
 - ลักษณะทางกายภาพของพื้นที่เป็นอุปสรรคต่อการเข้าถึงที่เกิดเหตุได้อย่างทันเวลา ถนน ตรอก ซอยแคบ สภาพถนนที่มีปัญหาจราจรติดขัด

๕.๒ การมีส่วนร่วมของประชาชน

การมีส่วนร่วมของประชาชนคือ กระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการคิด ร่วมตัดสินใจแก้ปัญหาร่วมกัน อันมีผลกระทบถึงตนเอง การสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนอาจทำได้ หลายระดับและหลายวิธี ซึ่งบางวิธีสามารถทำได้ง่าย แต่บางวิธีก็ต้องใช้เวลา ขึ้นอยู่กับความต้องการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน ค่าใช้จ่ายและความจำเป็นในการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นเรื่องละเอียดอ่อน จึงต้องมีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการให้ข้อมูล ข่าวสารที่ถูกต้องแก่ประชาชน การรับฟังความคิดเห็น การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม รวมทั้งพัฒนาทักษะและศักยภาพของข้าราชการทุกระดับควบคู่กันไปด้วย

๖. การกิจที่ดำเนินการ

ในการเพิ่มประสิทธิภาพเพื่อเตรียมความพร้อมของเจ้าของอาคารในการเผชิญเหตุเพลิงไหม้ในพื้นที่รับผิดชอบของสถานีดับเพลิงหัวหมาก มีภารกิจหลายอย่างที่จะต้องดำเนินการ โดยผู้จัดทำรายงาน ได้เสนอขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

๖.๑ ขั้นตอนเตรียมการ ประกอบด้วย

- สำรวจ รวบรวม ข้อมูลอาคาร พื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัยพร้อมจัดทำรายละเอียดประเภทอาคารเสี่ยงภัย
- สำรวจ รวบรวม ข้อมูลถนน ตรอก ซอย เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการนำรถดับเพลิงเข้าระงับเหตุเพลิงไหม้
- สำรวจ รวบรวม ข้อมูลอาคาร พื้นที่ว่างเปล่าเพื่อใช้เป็นจุดจอดรถดับเพลิงและจุดรวมพลในการอพยพประชาชน
- สำรวจข้อมูลแหล่งน้ำธรรมชาติ ประปาหัวแดงดับเพลิง

- จัดทำแผนที่อาคาร สถานที่ที่มีความเสี่ยงการเกิดอัคคีภัยได้ง่ายเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการป้องกันอัคคีภัย

- ประชุมบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หัวหน้าสถานดับเพลิงหัวหมาก หัวหน้าฝ่ายโยธาเขต เจ้าหน้าที่โยธาเขต

- จัดทำรายละเอียดโครงการ เพื่อชี้แจงหลักการและเหตุผลความจำเป็นในการดำเนินกิจกรรมตามโครงการดังกล่าว รวมทั้ง กำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ต้องเข้าร่วมโครงการ

- เสนอขออนุมัติโครงการต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น

- ประสานงานผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่

- เจ้าของ ผู้ครอบครองอาคาร

- เจ้าหน้าที่โยธาเขต

- อาสาสมัคร อปพร มูลนิธิ

๖.๒ ขั้นตอนดำเนินการ ประกอบด้วย

- ติดต่อและจัดหาวิทยากรที่มีความรู้ด้านกฎหมายควบคุมอาคาร การป้องกันระงับอัคคีภัย

- กำหนดสถานที่ โดยจัดการฝึกอบรม ณ สำนักงานเขตที่เป็นตั้งอยู่ของอาคารนั้นๆ

- จัดทำหลักสูตร โดยกำหนดประเด็นหรือหาหลักสูตรที่จะทำการอบรมเจ้าของ ผู้ครอบครองอาคาร เพื่อฝึกฝนทักษะ ความรู้ ด้านการป้องกัน ระงับอัคคีภัย กฎหมายควบคุมอาคาร การตรวจสอบ ทดสอบ บำรุงรักษาอุปกรณ์ป้องกัน ระงับอัคคีภัยที่ติดตั้งประจำอาคาร ดังนี้

- พรบ.ควบคุมอาคาร ๒๕๒๒

- กฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง ซึ่งออกตาม พรบ.ควบคุมอาคาร ๒๕๒๒

- อุปกรณ์ในระบบป้องกัน ระงับอัคคีภัยในอาคาร เช่น

- ไฟฟ้าสำรองฉุกเฉิน

- อุปกรณ์ตรวจจับควันไฟ

- อุปกรณ์ตรวจสอบความร้อน

- อุปกรณ์แจ้งเหตุเพลิงไหม้

- ตู้พร้อมอุปกรณ์สายส่งน้ำดับเพลิง

- บิมน้ำดับเพลิง

- ถังดับเพลิง

- การดับเพลิงขั้นต้น
- การอพยพหนีไฟในอาคาร

๖.๓ กำหนดกลุ่มเป้าหมายในการเข้ารับการฝึกอบรม เพื่อให้การดำเนินการอบรมมีความเหมาะสม สามารถแบ่งกลุ่มเป้าหมายในการเข้ารับการฝึกอบรมเป็น ๓ กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ ๑ ได้แก่ เจ้าของ ผู้ครอบครองอาคารในพื้นที่รับผิดชอบสถานียดับเพลิงหัวหมาก

กลุ่มที่ ๒ ได้แก่ อาสาสมัคร อปพร. มูลนิธิ

กลุ่มที่ ๓ ได้แก่ เจ้าหน้าที่เทศกิจ

๖.๔ จัดเตรียมเอกสารการฝึกอบรม และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอบรม

- เอกสารการลงทะเบียน
- เอกสารกำหนดการฝึกอบรม
- เอกสารการฝึกอบรม
- เอกสารการทดสอบและประเมินผล
- ใบประกาศนียบัตรผู้ผ่านการฝึกอบรม

๖.๕ ดำเนินการทดสอบ เพื่อวัดระดับความรู้ความสามารถของผู้เข้ารับการอบรมก่อนการอบรม

๖.๖ ดำเนินการฝึกอบรมตามหลักสูตรที่กำหนด โดยผู้จัดทำรายงานร่วมเป็นเจ้าหน้าที่ดำเนินการฝึกอบรม

๖.๗ ประเมินผลการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ตามรูปแบบ วิธีการประเมินผลหลังจากสิ้นสุดการอบรม

๖.๘ แจ้งผลการฝึกอบรมให้ผู้เข้ารับการอบรมทราบ

๖.๙ วิเคราะห์และประมวลผลสำเร็จของการฝึกอบรม

๗. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

๗.๑ ผู้บริหารสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อนุมัติโครงการและงบประมาณในการดำเนินการ

๗.๒ หัวหน้าสถานีพิจารณาให้ความเห็นชอบเสนอโครงการและติดตามผล

๗.๓ ผู้อำนวยการเขต หัวหน้าฝ่ายโยธาเขต และเจ้าหน้าที่โยธาเขต จัดอบรมให้ความรู้กฎหมายควบคุมอาคาร และบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด

๗.๔ เจ้าหน้าที่สถานีนีดับเพลิงหัวหมาก ร่วมอบรมให้ความรู้การป้องกันและระงับอัคคีภัยให้กับประชาชน เจ้าของ ผู้ครอบครองอาคาร

๗.๕ บุคลากรภายนอกที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ วิทยากร ผู้ให้ความรู้อุปกรณ์ในระบบป้องกันระงับอัคคีภัย

๗.๖ เจ้าหน้าที่เทศกิจ

๗.๗ ประชาชน เจ้าของ ผู้ครอบครองอาคาร ตะหนักถึงอันตรายและร่วมเข้ารับการอบรม

๗.๘ อาสาสมัครในพื้นที่

๘. ระยะเวลาการดำเนินการ

ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๕๗ ถึง เดือนมิถุนายน ๒๕๕๘ รวมระยะเวลา ๙ เดือน

กิจกรรม	ปีงบประมาณ ๒๕๕๗										
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ษ.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.
๑.ศึกษาข้อมูล/ความจำเป็นของการฝึกอบรม	—										
๒.ประชุมผู้เกี่ยวข้อง	—										
๓.จัดทำรายละเอียดหลักสูตร		—									
๔.ประสานวิทยากรและจัดเตรียมสถานที่			—								
๕.สำรวจอาคาร จุดเสี่ยงภัยแหล่งน้ำ				—	—						
๖.จัดทำแผนที่อาคาร จุดเสี่ยงภัย แหล่งน้ำ				—	—						
๗.ดำเนินการฝึกอบรม						—	—				
๘.ติดตามประเมินผล								—	—		

๙. แนวทางการประเมินผล

๙.๑ ตัวชี้วัดความสำเร็จ

ระดับผลผลิต (Output)

- ผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีความรู้ ความเข้าใจกฎหมายควบคุมอาคาร การบำรุงรักษาตรวจสอบอุปกรณ์ป้องกันอัคคีภัย การป้องกันระงับอัคคีภัยเบื้องต้น การอพยพหนีไฟในอาคารเพิ่มขึ้นร้อยละ ๘๐ เทียบกับก่อนเข้ารับการอบรม

ระดับผลลัพธ์ (Outcome)

- สถิติการเกิดเพลิงไหม้ในอาคารในพื้นที่รับผิดชอบสถานดับเพลิง
หัวหมากลดลง
- ลดอัตราการสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินจากอัคคีภัยที่เกิดขึ้นภายใน
อาคาร
- อุปกรณ์ป้องกันระดับอัคคีภัยประจำอาคารสามารถทำงานได้อย่าง
มีประสิทธิภาพ

๙.๒ วิธีการ

- ๙.๒.๑ เปรียบเทียบสถิติการเกิดเพลิงไหม้ในปี ๒๕๕๖ ปี ๒๕๕๗ และปี ๒๕๕๘
- ๙.๒.๒ ทดสอบผู้เข้ารับการอบรมก่อนและหลังการอบรม
- ๙.๒.๓ จัดเจ้าหน้าที่เข้าตรวจสอบและพบปะเจ้าของ ผู้ครอบครองอาคาร เพื่อ
ติดตามผลการดำเนินงาน
- ๙.๓ เครื่องมือ
 - ๙.๓.๑ แบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังอบรม
 - ๙.๓.๒ แบบสอบถามความพึงพอใจ

๑๐. ข้อเสนอแนะ

๑. หน่วยงานที่มีหน้าที่บังคับใช้กฎหมายควบคุมอาคารเพื่อให้เกิดความปลอดภัยควร
จะมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังโดยเฉพาะการอนุญาตให้ใช้อาคาร จะต้องมีการแก้ไขปรับปรุง
ระบบป้องกันอัคคีภัยให้สามารถใช้งานได้โดยปกติ และต้องมีการตรวจสอบ บำรุงรักษาอยู่เสมอ
๒. ควรมีการประชาสัมพันธ์ ปลุกฝัง ให้ความรู้ บังคับใช้กฎหมายอย่างต่อเนื่องและ
ตลอดไปเพื่อให้เกิดความปลอดภัย
๓. ควรมีการพิจารณา บทบาท หน้าที่ ของเจ้าหน้าที่สำนักป้องกันและบรรเทาสา
ธารณภัยในการเข้าตรวจสอบอาคารเพื่อให้เกิดความปลอดภัย โดยอาจมีการแบ่งแยกหน้าที่ในการ
ตรวจสอบระบบป้องกันอัคคีภัยออกจากระบบอื่นในการใช้อาคาร ปัจจุบันอำนาจ หน้าที่ในการ
ตรวจสอบระบบดับเพลิงเป็นของโยธาเขตซึ่งไม่ได้เป็นผู้ใช้อุปกรณ์ดับเพลิงเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้
๔. ควรมีการอบรมทบทวนกับกลุ่มอาสาสมัครเป้าหมายและอบรมขยายผลไปยังกลุ่ม
เจ้าของอาคารที่ยังไม่ผ่านการอบรมทุกปี

ระยะเวลาดำเนินการ

- เตรียมการ ต.ค.-ก.พ
- อบรม มี.ค.-เม.ย.
- ประเมินผล พ.ค.-มิ.ย.

ผู้เกี่ยวข้อง

- ผู้บริหาร สปภ.
- หัวหน้าสถานี
- โยธาเขต
- จนท.สถานีดับเพลิงหัวหมาก
- วิทยากร
- เทศกิจ
- เจ้าของอาคาร
- อาสาสมัคร

วัตถุประสงค์

- เพื่อเตรียมความพร้อมในการป้องกันอัคคีภัย
- เพื่อให้ต้นตอตระหนักถึงอันตรายจากอัคคีภัย
- พัฒนาระดับทักษะความรู้ด้านอัคคีภัย
- นำความรู้ไปใช้ในการป้องกันระงับอัคคีภัย

เป้าหมาย

จัดทำแผนอบรมด้านอัคคีภัยในอาคาร

ปัจจัยความสำเร็จ

- เจ้าของอาคาร
- เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง
- อาสาสมัคร
- วิทยากร
- งบประมาณ

การประเมินผล

- แบบสอบถาม
- วิเคราะห์และประเมินผล

ภารกิจ

เตรียมการ

- รวบรวมข้อมูลอาคาร
- สำรวจอาคาร
- สำรวจแหล่งน้ำ
- ทำแผนที่เสี่ยงภัย
- ประชุมผู้เกี่ยวข้อง
- ทำรายละเอียดโครงการ
- ขออนุมัติโครงการ
- ประสานผู้เกี่ยวข้อง

ดำเนินการ

- ติดต่อวิทยากร
- กำหนดสถานที่
- บางกะปิ
- สวนหลวง
- สะพานสูง
- จัดทำหลักสูตร
- กฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- อุปกรณ์ป้องกันอัคคีภัย
- การดับเพลิงขั้นต้น
- การอพยพหนีไฟ

กำหนดกลุ่มเป้าหมาย

- เจ้าของอาคาร
- อาสาสมัคร
- เทศกิจ

จัดเตรียมเอกสาร

- เอกสารลงทะเบียน
- หมายกำหนดการ
- เอกสารฝึกอบรม
- แบบทดสอบ
- แบบประเมิน

ทดสอบความรู้

- ก่อนอบรม
- หลังอบรม

อบรมให้ความรู้

วิเคราะห์และประมวลผลการอบรม